

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
RESİM BÖLÜMÜ

RESİMDE KOLAJ SANATI

(DİPLOMA PROJESİ KAPSAMINDA UYGULAMA VE ARAŞTIRMA TEZİ)

Hazırlayan

Mehmet Samir Gazali

Yöneten

Doç. Muhammet TATAR

ERZURUM-2023

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET	6
2. ABSTRACT	6
3. KOLAJ SANATI NASIL DOĞDU?	6
4. KOLAJ SANATININ TARİH ÖNCESİ KÖKENLERİ	8
4.1. Kolajın Tanımı ve Önemi	8
4.2. Tarih Öncesi Dönemdeki Kolaj Benzeri Sanatlar	9
4.3. Mağara Duvarları ve Duvar Resimleri	9
4.4. Antik Dönem Mozaik Sanatı	9
4.5. Mağara Duvarları ve Duvar Resimleri	10
4.6. Antik Dönem Mozaik Sanatı	10
4.7. Mozaik Sanatının Özellikleri	11
4.8. Ortaçağ döneminde İllüstrasyon ve Dinsel Temalı Kolajlar	11
4.9. 20. Yüzyılın Başlarında Dadaist ve Sürrealist Kolaj Sanatçıları	12
4.10. Kolaj Sanatının Modern Dönemdeki Yeniden Canlanması	13
5. ANTİK DÖNEM VE ORTA ÇAĞ'DA KOLAJ SANATI	13
5.1. Antik Dönem Sanatında Kolajın Kökenleri	13
5.2. Antik Yunan ve Roma Dönemi Kolaj Sanatı	14
5.3. Mısır'da Kolajın Kullanımı	15
5.4. Orta Çağ Döneminde Kolaj Sanatının Yükselişi	16
5.5. Orta Çağ Avrupa'sında El Yazması Kitapların Dekorasyonunda Kolaj Teknikleri	16
5.6. İslam Dünyasında Kolaj Sanatı	16
5.7. Kolaj Sanatının Modern Sanatta Yansımaları	17
5.8. Kolaj Yöntemleri ve Teknikleri	17
5.9. İlham Verici Antik Dönem ve Orta Çağ Kolaj Sanatı Örnekleri	18
5.10. Kolaj Sanatının Gelecekteki Etkileri ve Yenilikçi Uygulamaları	18
6. RÖNESANS VE AYDINLANMA ÇAĞI'NDA KOLAJIN GELİŞİMİ	19
6.1. Rönesans Döneminde Sanatın Değişimi	19
6.2. Rönesans Döneminde Sanatın Değişimi:	19
6.3. Kolaj Sanatının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	20
6.4. Rönesans Sanatçılarının Kolaj Sanatına Etkisi	20
6.5. Kolaj Sanatının Rönesans Dönemindeki Temel Özellikleri	20
6.6. Aydınlanma Çağında Kolaj Sanatının Evrimi	21
6.7. Aydınlanma Çağı'ndaki Kolaj Sanatının Sosyal ve Politik Etkileri	21
6.8. Yeni Malzemelerin Kolaj Sanatına Katkısı	22

6.9. Kolaj Sanatının Rönesans ve Aydınlanma Çağı'nda Günümüze Etkisi.....	22
7. MODERN DÖNEMDE KOLAJ SANATI: KÜBİSTLER VE DADAİSTLER	23
7.1. Kübistlerin Sanat Anlayışı.....	23
7.2. Kübistlerin Temel Fikirleri ve Sanat Anlayışı	24
7.3. Kübistlerin Eserlerindeki Temel Özellikler	24
7.4. Dada Hareketinin Ortaya Çıkış Nedenleri	25
7.5. Dadaist Sanatçıların Manifestoları	25
7.6. Kolaj Sanatının Önemi ve Yaratıcılığı Tetikleyen Unsurları	26
7.7 Yaratıcılığı ve Dönemi Nasıl Etkilediği	26
7.8. Farklı Malzemelerin Kullanımı ve Etkileri.....	27
7.9. Kübist ve Dadaist Kolaj Sanatı Eserleri.....	27
7.9. Önemli Kübist Kolaj Eserleri ve Temsilleri.....	28
7.10. Dadaistlerin Öne Çıkan Kolaj Eserleri ve Anlamları.....	29
7.11. Toplumsal ve Sanatsal Etkileri.....	29
8. POSTMODERNİZM VE GÜNÜMÜZDE KOLAJ SANATI	30
8.1. Postmodernizm ve Estetik Yaklaşımı	30
8.2. Kolaj Sanatının Tarihsel Gelişimi	31
8.3. Postmodernizm'in Sanat Üzerindeki Etkisi	31
8.4. Kolaj Sanatının Anlam Katmanları.....	31
8.5. Dijital Teknolojinin Kolaj Sanatına Katkısı	32
8.6. Postmodernizm'in Sanatçıya Olan Etkisi.....	32
8.7. Kolaj Sanatının İzleyici Üzerindeki Etkisi	33
8.8. Yaratıcı Süreçte Rastlantısal Yaklaşımın Rolü.....	33
9. SELÇUKLU, OSMANLI VE TÜRKİYE'DE KOLAJ SANATININ ÖZELLİKLERİ.....	34
9.1. Selçuklular Döneminde Kolaj Sanatı	34
9.2. Osmanlılar Döneminde Kolaj Sanatı.....	35
9.3. Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Kolaj Sanatı	35
9.4. Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye'de Kolaj Sanatının Özellikleri.....	36
9.5. Selçuklu Döneminde Kullanılan Kolaj Teknikleri	37
9.7. Osmanlı Döneminde Kolaj Sanatının Gelişimi.....	37
9.8. Osmanlı Döneminde Kullanılan Kolaj Teknikleri	37
9.9. Türkiye Cumhuriyeti'nde Kolaj Sanatının Yaygınlaşması	38
9.10. Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye'de Kolaj Sanatının Etkisi	38
9.11. Kolaj Sanatıyla İlgili Ünlü Selçuklu, Osmanlı ve Türk Ressamlar	38
9.12 Türk Ressamlar.....	39
9.13. Kolaj Sanatının Geleceği ve Türk Kültüründeki Yeri	39

10.	KOLAJ SANATI FORMLARI	40
10.1.	Soyut Kolaj Akımı	40
10.2.	Figüratif Kolaj Akımı	40
11.	KAYNAKÇA	40
12.	ÖZGEÇMİŞ	43

TEŐEKKÜR

Okul hayatımdan itibaren, hem okul içinde hem okul dıŐında her konuda desteklerini esirgemeyen, sevgili atölye hocam Sayın; Doç. Muhammet TATAR hocama, özellikle bu tez konumda ve tüm okul hayatımda da desteklerini hiç esirgemediği için kendisine teşekkürlerimi sunuyorum.

1. ÖZET

Bu araştırmada, ÷lkemizde özellikle kolaj sanatının net bir şekilde anlaşılmadığını, hak ettiği değeri ve gerektiği statüyü bulamamasının sebebini ele alarak, kolaj sanatının tarihsel sürecinden bu yana ne kadar geliştiğini, ne kadar anlam yüklendiğini, ne kadar değiştiğini ve bu değişim-gelişim süreçleri ile beraber hangi milletler de sıklıkla ne kadar ele alındığını görmekteyiz. Ülke olarak sanata, sosyal açıdan realist bir bakış açısı ile baktığımızdan dolayı, ciddi değeri vermediğimizi, özellikle kolaj sanatının gereksiz, anlamsız olduğunun ortaya atılmasına sebep olmuştur. Dolayısıyla, Kolaj sanatında varmış olduğumuz, daha doğrusu yeterince varamadığımız bir zaman ortaya çıkmıştır. Kolaj sanatında, işlenen her parçanın tarihsel süreci ortaya koyulup, önemi ve farklılığının anlaşılması gerektiği gör÷lmelidir. Yeni eserler ortaya atılmalı ve kolaj adına net açıklamalar, anlaşılır öğretiler ortaya atılmalıdır. Sonuç olarak, sanat içerisinde statüsünde gerilemeler yaşanan bu kavramın toparlaması gör÷řü ağır basacaktır.

Anahtar Kelimeler : Sanat, Kolaj, Sosyal, Sanat Anlayışı, Resim sanatı, Sanat Tarihi

2. ABSTRACT

In this research, we see that collage in general is not clearly understood, there is a right value and the reason why it cannot find the current status, how much the collage system has been elaborated since its course, how much meaning science has been loaded, how much it has changed, and how often the association with these change-development results has been addressed in nations. As a country, art is viewed from a socially realistic point of view, which we seriously value, especially collage art, has caused it to appear in an unnecessary, meaningless way. Therefore, when we existed in the art of Collage, there came a time when we did not exist at a sufficient level. In collage art, it is necessary to reveal the structural process of each processed piece and to understand its importance and difference. New products should be revealed and clear explanations and understandable teachings should be put forward in the name of collage. As a result, the recovery of this concept experienced in setbacks in art will outweigh.

Keywords : Art, Collage, Social, Art Understanding, Painting Art, Art History

3. KOLAJ SANATI NASIL DOĞDU?

Kübist sanatçılar Braque ve Picasso tarafından icat edilen “Kolaj” terimi, Fransızca “coller” veya “tutkallamak / yapıştırmak” kelimesinden gelir. Akımın kendisi, 1910 civarında avangart birleşimler yaratmak için çeşitli araçlarla çalışmaya başlayan bu 2 isim tarafından sanat formları arasına katıldı. Kolaj sanatının kökenleri, onun tarihinin gizemli ve karmaşık bir labirent olduğunu gösterir. Bu sanat formu, yüzyıllar boyunca çeşitli kültürlerde farklı şekillerde ortaya çıkmış ve değişmiştir. Ancak kolajın resim tarihindeki yerini tam olarak anlamak için, bu sanat formunun nasıl başladığına dair bir anlayışa ihtiyaç vardır. Kolajlar çeşitli malzemelerden oluşabilir, ancak çoğu zaman kağıt veya tahtadan yapılır ve genellikle kesilip yapıştırılan fotoğraflar, boyalı formlar ve hatta 3 boyutlu nesnelere içerir. 20. yüzyıl